

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XVI-a

SESIUNEA a VII-a ORDINARA – APRILIE 2008

Sedinta din ziua de 4 aprilie 2008

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea sedintei ca fiind deliberativa.
2. Dezbaterea si aprobarea in prima lectura a proiectului de Lege nr.328 cu privire la modificarea si completarea unor acte legislative (Codul cu privire la contravenitiile administrative – art.42⁸, 42¹¹; Legea privind asigurarea sanitaro-epidemiologica a populatiei s.a.).
3. Dezbaterea si aprobarea in prima lectura a proiectului de Lege nr.750 pentru modificarea anexei nr.3 la Legea nr.764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova.
4. Dezbaterea si aprobarea in prima lectura a proiectului de Lege nr.546 pentru modificarea si completarea unor acte legislative (Hotarirea pentru ratificarea Conventiei europene de extradare – art.1; Legea cu privire la combaterea terorismului – art.2, 6, 7 s.a.).
5. Dezbaterea si aprobarea in prima lectura a proiectului de Lege nr.250 cu privire la protectia martorilor si altor participanti la procesul penal.
6. Declaratia doamnei deputat Valentina Cusnir.
7. Declaratia domnului deputat Vladimir Filat.
8. Declaratia domnului Iurie Rosca – Fractiunea parlamentara a Partidului Popular Crestin Democrat.

Sedinta incepe la ora 10.00.

Lucrarile sint conduse de doamna Maria Postoico, vicepresedinte al Parlamentului, asistata de domnul Iurie Rosca, vicepresedinte ai Parlamentului.

Domnul Maxim Ganaciuc – *director general adjunct al Aparatului
Parlamentului:*

Doamnelor si domnilor deputati,

Buna dimineata.

Va anunt ca la lucrarile sedintei de astazi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputati, si-au inregistrat prezenta 91 de deputati. Nu s-au inregistrat deputatii: Marian Lupu, Vladimir Dragomir, Nicolai Gutul, Dumitru Prijmireanu, Dmitri Todoroglo, Irina Vlah, Vladimir Ciobanu – in delegatie; Serafima Borgan, Ion Varta, Marcel Raducan.

Doamna Maria Postoico:

Stimati colegi,

Buna dimineata.

Sedinta este deliberativa. Rog sa onoram Drapelul de Stat. *(Se onoreaza Drapelul de Stat.)*

Multumesc.

La ordinea de zi.

Domnul Rosca.

Domnul Iurie Rosca:

Doamna Presedinte al sedintei,

Stimati colegi,

As dori sa incep cu un anunt foarte placut, astazi e ziua de nastere a doamnei vicepresedinte Maria Postoico. Doresc sa o felicit din partea tuturor colegilor, sa ii dorim sanatate, la multi ani, bucurie si cit mai multe realizari. *(Aplauze.)*

Doamna Maria Postoico:

Multumesc.

Domnul Iurie Rosca:

De asemenea. astazi este ziua de nastere a domnului deputat Ivan Gutu. Il felicitam si pe domnia sa si ii dorim la multi ani si toate cele bune. *(Aplauze.)*

Doamna Maria Postoico:

La ordinea de zi.

Microfonul nr.5.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

Stimati colegi,

Astazi nu este 27 martie, Ziua teatrului, nici 1 decembrie Ziua SIDA, dar astazi este 4 aprilie. Vreau sa va spun ca la 4 aprilie 2005 nu am participat la sedinta Parlamentului si nu am vazut cu ochii mei cum s-a produs vnzarea de neam chiar de catre cei care, putin inainte de votul, zis de incredere, dat liderului comunist din Basarabia, numeau gruparea comunista coloana a cincea a Rusiei si forta straina de ocupatie. Astazi, la 3 ani dupa acel act rusinos pentru democrati...

Doamna Maria Postoico:

Doamna Pavlicenco,
Declaratia la sfirsit, va rog.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

O clipa. Se vede si mai bine.

Doamna Maria Postoico:

Eu va rog.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

O clipa, doamna Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Daca e declaratie, la sfirsit.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

Nu este declaratie. Am o propunere si nu ma intrerupeti.

Doamna Maria Postoico:

La ordinea de zi?

Doamna Vitalia Pavlicenco:

La ordinea de zi. Deci astazi, la 3 ani, dupa acel act rusinos pentru democrati se vad si mai bine efectele deplorabile.

Doamna Maria Postoico:

Deconectati microfonul. Eu va rog.

Doamna Pavlicenco,

Eu va rog.

Microfonul nr.4.

Doamna Valentina Cusnir:

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Numai la ordinea de zi, va rog.

Doamna Valentina Cusnir:

Vin si eu sa ii felicit pe toti cu aceasta zi de 4 aprilie, pe acei care au participat.

Doamna Maria Postoico:

Deconectati microfonul.

Bine. S-a luat act, o declaratie la sfirsitul sedintei, fiindca, conform Regulamentului, nu e prevazut. Da, s-a luat act.

In continuare microfonul 4.

Domnul Vladimir Filat:

Multumesc, doamna Presedinte al sedintei.

Si eu o sa prezint o scurta declaratie la sfirsitul sedintei.

Doamna Maria Postoico:

S-a luat act.

Proiectul de Lege nr.328 cu privire la modificarea si completarea unor acte legislative. Prezinta Guvernul.

Domnule Rata, viceministru al sanatatii, va rog.

Domnul Sergiu Rata – viceministru al sanatatii:

Buna ziua la toata lumea.

Mult stimata doamna Presedinte al sedintei,

Stimati deputati,

In atentia dumneavoastra, se propune spre examinare proiectul de Lege cu privire la modificarea si completarea unor acte legislative. Acest proiect a fost elaborat intru executarea prevederilor articolului 2 din Legea nr.357 din 24 noiembrie 2006 pentru modificarea articolului 24 din Legea nr.64 din 31 mai 1990 cu privire la Guvern, prin care Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale a fost reorganizat in Ministerul Sanatatii si in Ministerul Protectiei Sociale, Familiei si Copilului.

Respectiv, proiectul in cauza a rezultat din necesitatea de a aduce in corespundere cu legea mentionata actele legislative ce contin reglementari ce vizeaza domeniul sanatatii si protectiei sociale. Prin acest proiect, se propune substituirea intr-un sir de legi a sintagmei: "Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale" prin sintagmele "Ministerul Sanatatii", "Ministerul Protectiei Sociale, Familiei si Copilului" sau "Ministerul Economiei si Comertului", dupa caz, tinind cont de completarile fiecarui minister.

Proiectul de lege a fost perfectat conform propunerilor parvenite de la ministerele si organele de resort si aprobat prin Hotarirea Guvernului nr.62 din 26 ianuarie 2008. Acest proiect nu stabileste reglementari noi si implementarea lui nu necesita surse financiare suplimentare. In acest context, rugam sustinerea proiectului si adoptarea acestuia.

Va multumesc pentru atentie.

Doamna Maria Postoico:

Va multumesc.

Intrebari catre raportor? Nu sint.

Va multumesc, domnule viceministru.

Luati loc. Comisia.

Doamna Valentina Buliga:

Mult stimata doamna Presedinte al sedintei,

Stimati deputati,

In cadrul Comisiei pentru protectie sociala, sanatate si familie am examinat acest proiect de lege, in care se propune precizarea denumirii ministerelor in 67 de cazuri din 28 de acte legislative in legatura cu reorganizarea Ministerului Sanatatii si Protectiei Sociale in Ministerul Sanatatii si Ministerul Protectiei Sociale, Familiei si Copilului.

Totodata, Comisia sesizata in fond mentioneaza ca articolele IV, XI si XVII necesita corectare, iar articolul XXV din proiect trebuie exclus, deoarece anexa la Legea nr.115-XVI din 18 mai 2006 nu contine aceasta sintagma "Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale". Anexa la Hotarirea Parlamentului nr.415 din

24 octombrie 2003 privind aprobarea Planului de actiuni in domeniul dreptului omului pentru anii 2004 – 2008, la rubricile "Executantul si Partenerul", contine sintagma "Ministerul Sanatatii si Protectiei Sociale" in 91 de cazuri, iar modificarile si completarile expuse in prezentul proiect de lege se refera numai la 30. Totodata, planul mentionat necesita o examinare fundamentala, deoarece termenul acestuia expira in anul curent. In temeiul celor expuse, se propune excluderea articolului XXVIII din proiect.

Comisiile parlamentare au sustinut, prin avizele prezentate, acest proiect de lege, iar propunerile parvenite vor fi examinate pentru prezentarea lui in lectura a doua. Propunem sustinerea acestui proiect de lege in prima lectura si aprobarea lui in prima lectura.

Doamna Maria Postoico:

Multumesc, doamna Buliga.

Intrebari catre comisie? Nu sint.

Supun votului pentru aprobare in prima lectura proiectul de Lege nr.328. Cine este pentru, rog sa voteze. Majoritatea.

Va multumesc.

Proiectul de Lege nr.750 pentru modificarea anexei nr.3 la Legea nr.764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova. Prezinta domnul Sergiu Tatarov, viceministru al administratiei publice locale.

Domnul Sergiu Tatarov – viceministru al administratiei publice locale:

Stimata doamna Presedinte al sedintei,

Onorat Parlament,

Guvernul vine cu proiectul de Lege pentru modificarea anexei nr.3 la Legea nr.764 cu privire la organizarea administrativ-teritoriala pentru a atesta in componenta comunei Tibirica localitatea Schinoasa. Toate documentele au fost prezentate regulamentar, decizia adunarii locuitorilor localitatii, deciziile consiliilor respective. Rugam sa sustineti acest proiect de lege.

Doamna Maria Postoico:

Va multumesc.

Intrebari? Nu sint.

Va multumesc, domnule viceministru.

Comisia. Domnul Afonin.

Domnul Alim Afonin:

Stimata doamna Presedinte al sedintei,

Stimati colegi,

Comisia pentru administratia publica, ecologie si dezvoltarea teritoriului a examinat la sedinta sa din 26 martie 2008 proiectul de lege mentionat, parvenit de la Guvernul Republicii Moldova si aprobat prin Hotarirea Guvernului Republicii Moldova nr.235 din 29 februarie 2008, fapt ce corespunde cerintelor articolului 73 din Constitutia Republicii Moldova si articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia constata ca, in nota informativa a proiectului de lege mentionat se stipuleaza ca satul Schinoasa cu o populatie de peste 200 de locuitori nu figureaza in lista localitatilor raionului Calarasi, aprobat prin Legea privind organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova nr.764 din 27 decembrie 2001 si de aceea a fost necesar elaborarea proiectului de lege nominalizat.

Scopul proiectului de lege este de a introduce in componenta unitatii administrativ-teritoriale Tibirica localitatea Schinoasa. Astfel, satului Tibirica i se va acorda statut de comuna. La proiectul de lege in cauza au parvenit avizele comisiilor permanente si a Directiei juridice a Aparatului Parlamentului. Comisia pentru politica externa si integrare europeana, Comisia pentru agricultura si industria alimentara, Comisia pentru cultura, stiinta, invatamint, tineret, sport si mijloace de informare in masa, Comisia pentru protectie sociala, sanatate si familie si Comisia pentru securitatea nationala, aparare si ordinea publica s-au pronuntat pentru examinarea si adoptarea acestui proiect de lege de catre Parlament.

Comisia pentru drepturile omului si Comisia pentru politica economica, buget si finante au decis ca proiectul de lege in cauza sa fie transmis spre examinare in prima lectura in cadrul sedintei plenare a Parlamentului. Comisia juridica, pentru numiri si imunitati sustine conceptul proiectului de lege nominalizat si il propune spre examinare in sedinta plenului Parlamentului. Directia juridica a Aparatului Parlamentului considera ca proiectul de lege mentionat poate fi inaintat spre examinare in sedinta plenara a Parlamentului, cu respectarea cerintelor regulamentare.

Comisia pentru administratia publica, ecologie si dezvoltarea teritoriului mentioneaza ca proiectul de lege a fost elaborat in conformitate cu prevederile articolelor 17 si 18 din Legea nr.764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova si a prevederilor punctelor 3 si 17 din Legea nr.741 din 20 februarie 1996 despre Regulamentul cu privire la modul de solutionare a chestiunilor organizarii administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.

Totodata, va informam ca Comisia permanenta dispune de documente si materiale ce tin de chestiunea organizarii administrativ-teritoriale privind formarea localitatii Schinoasa, care nu constituie o unitate administrativ-teritoriala. Suplimentar, va informam ca, conform prevederilor Legii nr.191 din 12 noiembrie 1998 privind organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova, Legii nr.306 din 7 decembrie 1994 cu privire la organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova si a Clasificatorului unitatilor administrativ-teritoriale a RSSM din 1 iunie 1978, localitatea Schinoasa nu a fost documentata oficial, inregistrata si luata la evidenta.

Concomitent, mentionam ca, in perioada 1 ianuarie 1961 – 1 iunie 1978, un sir de localitati din republica au fost scoase din Registrul de evidenta, printre care si localitatea Schinoasa din raionul Calarasi, care s-a unit cu localitatea Tibirica din acelasi raion. Confirmarea celor mentionate mai sus este mentionata in Ucazul Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM cu privire la unirea unor sate din RSSM nr.353 din 23 ianuarie 1965.

In conformitate cu prevederile punctului 14 din Legea despre Regulamentul cu privire la modul de solutionare a chestiunilor organizarii administrativ-teritoriale a Republicii Moldova nr.741 este necesar ca localitatea Schinoasa sa fie luata la evidenta, inregistrata si determinat teritoriul de catre Oficiul Informational Central “ Cadastru”.

In temeiul celor mentionate, Comisia pentru administratia publica, ecologie si dezvoltarea teritoriului propune Parlamentului proiectul de Lege pentru modificarea anexei nr.3 la Legea nr.764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritoriala a Republicii Moldova nr.750 din 4 martie 2008 pentru examinare si aprobare in prima lectura.

Doamna Maria Postoico:

Va multumesc.

Intrebări către Comisie? Nu sînt.

Supun votului aprobarea acestui proiect de lege în prima lectură. Cine este pentru, rog să voteze. Majoritatea.

Va multumesc.

Proiectul de Lege nr.750 a fost aprobat în prima lectură.

Proiectul de Lege nr.546 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Hotărîrea pentru ratificarea Convenției europene de extradare și Legea cu privire la combaterea terorismului). Prezintă domnul Burduja, vicedirector al Serviciului de Informații și Securitate.

Domnul Eugen Burduja – *vicedirector al Serviciului de Informații și Securitate:*

Stimată doamnă vicepreședinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Va prezint spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care a fost elaborat de către Serviciul de Informații și Securitate în scopul implementării celor 12 instrumente universale în domeniul combaterii terorismului, a rezoluțiilor pertinente ale Consiliului de Securitate al ONU, precum și în vederea ratificării de către Republica Moldova a Convenției internaționale privind suprimarea actelor terorismului nuclear și Convenției Consiliului Europei cu privire la prevenirea terorismului.

Potrivit proiectului se propune, în esență, a fi operate următoarele modificări și completări. În actele legislative privind ratificarea unor convenții internaționale în domeniul combaterii terorismului se propune excluderea rezervelor formulate de Republica Moldova privind nerecunoașterea competenței Curții Internaționale de Justiție a ONU în privința litigiilor dintre statele membre referitor la interpretarea și aplicarea prevederilor convențiilor.

De asemenea, se propune excluderea rezervei formulate la ratificarea Convenției europene de extradare, potrivit căreia Republica Moldova va refuza extradarea dacă persoana reclamantă urmează a fi judecată pe teritoriul părții contractante, solicitante de către o instanță excepțională. Excluderea acestei rezerve este conform rezoluției Consiliului de Securitate al ONU. Retragerea rezervelor la convențiile menționate nu contravine intereselor și legislației Republicii Moldova și are ca scop facilitarea cooperării internaționale în combaterea terorismului.

Modificările propuse în legea cu privire la combaterea terorismului au ca scop ajustarea noțiunilor “terorism”, “activitatea teroristă” și “infracțiuni cu caracter terorist” cu modificările operate în Codul penal. De asemenea, se propun a fi excluse prevederile referitoare la aprobarea structurii organizatorice și efectivului Centrului Antiteror de către Guvern. Deoarece efectivul Serviciului de Informații și Securitate, conform prevederilor articolului 1 din Legea privind Serviciul de Informații și Securitate este stabilit și aprobat de Parlament.

Astfel, efectivul și structura organizatorică a Centrului Antiteror, acesta fiind o subunitate a Serviciului, conform dispozițiilor legale, urmează a fi stabilite de directorul Serviciului în limitele efectivului.

Ajustarea Codului penal la prevederile tratatelor internaționale în domeniul terorismului are ca scop îndeplinirea angajamentelor asumate de țara noastră la ratificarea acestor tratate privind incriminarea faptelor de terorism. De asemenea, se preia terminologia utilizată în tratatele internaționale, în scopul facilitării cooperării internaționale în combaterea terorismului.

Completările propuse în Legea cu privire la statutul refugiaților se bazează pe prevederile rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, care stipulează obligația statelor de a asigura ca autorii și organizatorii actelor teroriste sau complicității lor să nu abuzeze de statutul de refugiat.

Modificarea Codului de procedură penală are drept scop transferarea funcțiilor de urmărire penală în cazurile de finanțare a terorismului de la Ministerul Afacerilor Interne la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Acest fapt va contribui la urgentarea transmiterii informațiilor și documentelor privind tranzacțiile suspecte de finanțare a terorismului de la unitatea de informare financiară către organul de urmărire penală al Centrului, va favoriza specializarea ofițerilor de urmărire penală și se va evita dublarea competențelor autorităților publice.

Avind in vedere cele expuse, in scopul realizarii consecvente a angajamentelor Republicii Moldova in domeniul combaterii terorismului, rog sa se elaboreze un raport favorabil asupra proiectului de lege mentionat.

Va multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Va multumesc.

Intrebari? Nu sint.

Multumesc, domnule vicedirector.

Comisia. Domnul Stoicov.

Domnul Iurie Stoicov:

Stimata doamna Presedinte al sedintei,

Stimati deputati,

Onorata asistenta,

Comisia pentru securitatea nationala, aparare si ordinea publica a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative cu nr.546. Prezentul proiect de lege a fost elaborat in scopul ajustarii legislatiei Republicii Moldova la standardele internationale in domeniul combaterii terorismului, precum si in legatura cu ratificarea de catre Republica Moldova a Conventiei internationale privind suprimarea actelor terorismului nuclear si a Conventiei Consiliului Europei cu privire la prevenirea terorismului si alte acte legislative internationale.

In acest scop, proiectul in cauza propune operarea unui sir de modificari si completari in actele legislative nationale, precum Codul penal, Codul de procedura penala, Legea cu privire la statutul refugiatilor, precum si Legea cu privire la combaterea terorismului. Totodata, tinind cont de faptul ca efectivul Serviciului de Informatii si Securitate, conform prevederilor articolului 1 din Legea privind Serviciul de Informatii si Securitate, este stabilit si aprobat de Parlament, se propune excluderea din cuprinsul articolului 6 al Legii cu privire la combaterea terorismului a normei, potrivit careia structura organizatorica si efectivul Centrului antiteror, care este o subdiviziune a SIS-lui, se aproba de Guvern.

La fel, se propune expunerea in redactie noua a articolului 24, care prevede raspunderea persoanei juridice pentru desfasurarea activitatii teroriste, fapt care este conditionat, in primul rind, de necesitatea transpunerii in legislatia nationala a prevederilor Conventiei Consiliului Europei cu privire la prevenirea terorismului si ale Rezolutiei nr.1624 din anul 2005 a Consiliului de Securitate al ONU.

Modificarile propuse in Legea cu privire la statutul refugiatilor sint determinate de obligatia statelor semnatare ale Conventiei de a exclude orice posibilitate pentru organizatorii actelor teroriste si complicii lor de a abuza de statutul de refugiat.

Comisiile permanente parlamentare si Directia juridica a Aparatului Parlamentului, prin avizele sale, sustin examinarea si adoptarea proiectului de lege in cauza, inaintind unele propuneri si amendamente care vor fi luate in considerare la aprobarea legii in lectura a doua.

Totodata, tin sa mentionez ca Comisia juridica, pentru numiri si imunitati, avind in vedere ca atacurile teroriste pot avea loc si asupra altor obiecte din categoria transporturilor, decit cele mentionate in proiect, considera oportun si propune pentru lectura a doua de a completa dispozitiile articolului 3 din proiect cu privire la modificarea si completarea Capitolului XIII din partea generala a Codului Penal cu articole noi, care ar defini termenii si expresiile ce tin de aceste mijloace de transport.

La fel, aceasta Comisie propune ca faptele criminale prevazute la articolele 275¹ si 275², calificate drept infractiuni cu caracter terorist, sa fie expuse in Codul Penal dupa articolul 278 "Terorismul" si nicidecum in Capitolul XII din Codul Penal, care reglementeaza infractiunile in domeniul transporturilor.

In temeiul celor expuse, Comisia propune adoptarea proiectului de lege in prima lectura.

Doamna Maria Postoico:

Da, va multumim pentru intrebari.

Microfonul nr.5.

Domnul Vlad Cubreacov:

Da, va multumesc.

Am observat, stimate domnule presedinte al Comisiei, ca si dumneavoastra, si antivorbitorul dumneavoastra folositi expresia "antiteror". Nu stiu daca ea figureaza... am tot cautat, este destul de voluminos acest proiect de lege. Dar banuiesc ca, cel putin in documentele adoptate de Guvern, acest cuvint figureaza. El este inexistent. Ori "antiteror", ori pentru "combaterea terorismului". Aceasta pentru conformitate cu exigentele fata de orice proiect de lege.

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Da, multumim.

Domnul Iurie Stoicov:

Pentru lectura a doua, redactional.

Doamna Maria Postoico:

Desigur.

Va multumim.

Alte intrebari nu sint.

Supun votului aprobarea in prima lectura a proiectului de Lege nr.546. Cine este pentru, rog sa voteze. Majoritatea.

Va multumesc.

Proiectul de Lege nr.250 cu privire la protectia martorilor si altor participanti la procesul penal.

Prezinta domnul Pogurschi, viceministru al afacerilor interne.

Domnul Andrei Pogurschi – viceministru al afacerilor interne:

Stimate doamna Presedinte al sedintei,

Domnilor deputati,

Onorata asistenta,

Ministerul Afacerilor Interne a elaborat si prezinta spre examinare proiectul de Lege cu privire la protectia martorilor si altor participanti la procesul penal, in scopul ajustarii legislatiei nationale la standardele internationale in domeniul respectiv, precum si pentru asigurarea executarii masurilor din Planul national de actiuni pentru combaterea traficului de persoane si crimei organizate.

Necesitatea elaborarii unui nou proiect de lege, de asemenea, este dictata de adoptarea la 14 martie 2003 a Codului de Procedura Penala prin care a fost largit spectrul si drepturile obligatiilor martorilor si altor participanti la procesul penal.

Structura proiectului de lege cuprinde notiuni si norme care vin sa reglementeze mecanisme noi si mai eficiente de protectie a martorilor si altor participanti la procesul penal fata de acele precedente, precum ar fi interceptarea comunicarii persoanei protejate in conditiile Codului de procedura penala, supravegherea acestuia prin intermediul mijloacelor audio, video in conditia aceluiasi cod,

instalarea unui sistem de alarma in locuinta persoanei protejate, precum si alte masuri de protectie in conformitate cu legislatia in vigoare.

Totodata, intr-un capitol separat 5, se prevad conditii de includere in programul de protectie continutul, modul de initiere si incetare a acestuia, competenta organelor abilitate la capitolul vizat. Un eveniment nou este stabilirea cooperarii nationale si internationale in domeniul protectiei martorilor.

In proiect se propune instituirea unui organ unic specializat, care ar fi creat ca subdiviziune structurata a Ministerului Afacerilor Interne, prin intermediul caruia se va permite sporirea eficientei masurilor aplicate si securitatii persoanelor protejate, nefiind majorat numarul efectivului limita al ministerului actual.

La elaborarea proiectului a fost analizata practica altor tari in domeniul respectiv, fiind introduse principii fundamentale acceptate de legislatie si practica internationala. Proiectul a fost coordonat cu toate institutiile interesate, inclusiv cu cele ale societatii civile si cu directia de analiza a coordonarii politice din cadrul Aparatului Guvernului, ale caror propuneri si obiectii, in mare majoritate a lor au fost luate in considerare la definitivare. Tinind cont de importanta problemei in cauza, consideram oportuna examinarea proiectului si adoptarea de catre Parlament a legii respective.

Va multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Da, va multumim.

Intrebari?

Domnule Diacov, da?

Microfonul nr. 4.

Domnul Dumitru Diacov:

O scurta intrebare, daca se poate.

Domnule ministru,

Desigur, este o lege foarte buna, o lege asteptata, o lege care trebuie sa existe in sistemul nostru justitiar, sa spunem asa.

Dar sa presupunem ca un martor isi asuma responsabilitatea sa dea marturie intr-un proces foarte important si sa presupunem ca el risca si multi dintre acesti martori care o sa cada sub incidenta acestei legi, intr-o masura oarecare o sa riste cu viata, familia s.a.m.d. si este o chestie foarte importanta. De aceea, este necesar sa existe garantii legislative ca aceasta lege sa lucreze, fiindca nu cred ca este mare nevoie de inca o lege pe care o sa o punem pe raft si nu are sa functioneze.

De aceea, ma gandesc ca, poate pentru lectura a doua, un capitol sau un articol mai explicit, unde structurile poarta responsabilitatea pentru garantiile securitatii acestui martor. Ele sint cam slab descrise in acest proiect.

Domnul Andrei Pogurschi:

Am inteles.

Mulumim, domnule deputat.

In aceea si consta, este prevazut in a doua lectura. Sau, in elaborarea mai departe a bazei normative respective, va fi luata in vedere.

Doamna Maria Postoico:

Microfonul nr. 5.

Domnul Gheorghe Susarenco:

Multumesc, doamna Presedinte.

Intr-adevar, dupa cum a spus si colegul nostru domnul Diacov, aceasta lege este necesara in situatia Republicii Moldova. Mai ales cind apar deja sute de kg de heroina si apar probleme care planeaza chiar asupra Ministrului de Interne. Deci martorii trebuie protejati.

Si am o intrebare la capitolul 7 articolul 32 alineatul (2). Totusi nu credeti dumneavoastra ca este prea... ca hotarirea acestei directii, adica sesizarile inaintate de directie, emise in activitatea de protectie sint obligatorii pentru autoritatile publice locale? Posibil, ar trebui sa indicam ca ele sint pasibile de a fi atacate in contencios, pentru a nu da acestei directii chiar prea mare imputerniciri.

Domnul Andrei Pogurschi:

Atributii.

Domnul Gheorghe Susarenco:

Aceasta este ca o propunere pentru lectura a doua. Si la capitolul "cheltuieli", desigur, vor fi cheltuieli, articolul 34. Si totusi cum apreciati dumneavoastra avizul Ministerului Finantelor, care mentioneaza ca proiectul nu are argumentare economico-financiara. Si foarte de multe ori acest minister atentioneaza ca proiectele de legi trebuie sa fie adoptate avind un suport financiar.

Domnul Andrei Pogurschi:

Da, multumesc.

Referitor la prima intrebare, ce tine de atributiile si rolul directiei. E clar ca toate hotaririle de luare sub protectie vor fi in baza deciziei Procurorului, inclusiv a judecatorului de instructie, care sint obligatorii. Respectiv, poate nu este formulat asa, adica cred ca este necesar de examinat si de formulat, ... se accepta. Ce tine de acoperirea financiara. Da, noi sintem constienti, intr-adevar, de situatia social-economica, inclusiv de necesitatea cheltuielilor.

Ca atare, din statistica care este si din numarul de persoane care astazi au necesitatea de protectie, daca sa vorbim de la instituire pina in prezent, din anul 2000 pina in prezent a subdiviziunii, care astazi activeaza la Ministerul de Interne, practic, in jurul la 189 de persoane au fost luate sub protectie. Mai bine zis, adica, la necesitate, a fost instituit sau stabilit un corp de garda respectiv politist sau apararea domiciliului.

E clar ca in legea respectiva, tinind cont de experienta internationala, sint prevazute un sir de forme de protectie, inclusiv schimbarea domiciliului sau, in general, a actelor de identitate, care necesita cheltuieli suplimentare. Cit organismele internationale sint gata sa ne acorde, inclusiv acele bunuri care le are chiar si persoana respectiva este prevazut mecanismul cum de luat la evidenta si de utilizat in aspectul respectiv.

Domnul Gheorghe Susarenco:

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Microfonul nr. 4.

Domnul Valeriu Guma:

Multumesc, doamna Presedinte.

Pina astazi, in Republica Moldova, adica aspectele ce tin de protectia de stat a unor persoane care dau un ajutor in procesul penal, au fost reglementate de Legea nr.1458 din 1998, da.

Au trecut zece ani, ca noi sa putem, chiar si pentru lectura a doua, ceea ce s-a vorbit si de domnul Diacov, si de alti colegi, sa putem face, imbunatati legea. Cred ca avem nevoie de niste date statistice, ce a avut loc in acesti zece ani. Care au fost rezultatele, actiunile? Si rog sa fie prezentate aceste date. Fiindca, pina la urma, noi vrem sa imbunatitim. Nu facem o lege pentru ca sa o facem.

Domnul Andrei Pogurschi:

Am inteles. Sint datele respective. Vor fi prezentate in Comisie si luate in considerare.

Domnul Valeriu Guma:

Mulumim.

Doamna Maria Postoico:

Da, va multumim.

Alte intrebari nu sint.

Mulumim, domnule viceministru.

Comisia, domnul Stoicov.

Domnul Iurie Stoicov:

Stimati deputati,

Comisia pentru securitatea nationala, aparare si ordinea publica a examinat proiectul de Lege privind protectia martorilor si altor participanti la procesul penal, inaintat de Guvernul Republicii Moldova.

Actualmente, in Republica Moldova este in vigoare Legea cu privire la protectia de stat a partii vatamate, a martorilor si altor persoane care acorda ajutor in procesul penal adoptat in anul 1998, care, in mai multe aspecte, nu corespunde noii legislatii penale si procesului penal. Proiectul de lege propus spre examinare schimba conceptul de protectie a persoanelor cooperante in procesul penal.

Si anume proiectul prevede asigurarea protectiei persoanei care accepta sa depuna informatii, proiectul de lege prevede protectia persoanelor implicate in cauza penala pentru infractiuni grave, deosebit de grave si exceptional de grave.

In conformitate cu rezolutia Consiliului Uniunii Europene, protectia se asigura pina la pornirea urmarii penale in timpul si dupa procesul penal. Iar, in caz de necesitate, pe o perioada nedeterminata, inclusiv pe viata. De aceea, proiectul de lege presupune trei categorii de masuri de protectie, care pot fi aplicate de catre Procuror, organele de urmarire penala sau administratia locului de detentie, care au ca sarcina evitarea unui pericol iminent.

Proiectul propune un organ unic specializat pentru protectia persoanelor cooperante in procesul penal cu statut de directie in cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Mecanismele de protectie prevazute de proiectul de lege nu necesita resurse financiare suplimentare. Proiectul nominalizat a fost avizat pozitiv de comisiile permanente ale Parlamentului si Directia Aparatului Parlamentului. Amendamentele inaintate de Comisie vor fi examinate in lectura a doua. In temeiul celor expuse, Comisia propune adoptarea proiectului de lege nominalizat in prima lectura.

Doamna Maria Postoico:

Da, va multumim, domnule presedinte.

Intrebari catre comisie? Nu sint.

Va multumim.

Supun votului aprobarea in prima lectura a proiectului de Lege nr.250. Cine este pentru, rog sa voteze. Majoritatea.

Va multumesc.

Urmatorul compartiment de pe ordinea de zi – declaratii. La declaratii s-a inscris doamna Valentina Cusnir, care se invita la microfonul central. Doamna Cusnir, dispuneti de 5 minute.

Doamna Valentina Cusnir:

Da, daca mi se permite.

Stimati colegi,

Onorata asistenta,

Intr-o declaratie inca in noiembrie 2006, colegul nostru Vlad Cubreacov se plingea, in momentul alegerii Presedintelui Republicii Moldova, domnul Vladimir Voronin a confirmat deschis de la aceasta tribuna, ca sustine in totalitate toate acele zece propuneri, inaintate de Partidul Popular Crestin Democrat, ca elemente ale parteneriatului politic.

Astazi, se implinesc trei ani de cind unii fosti colegi de ai mei si-au scos masca de crestini democrati si populari, lasind la vedere aceea ce zic ei obraz, dar, de fapt, niste mutre hide si fatarnice. Aceasta le lasam in plata Domnului si a cetatenilor, de care cei nominalizati au avut nevoie de a se ascunde zeci de ani aici, in Parlament, si de a se hrani pe spatele poporului prostit.

Cred ca vor proceda ca acei 101 de membri, cumparati in 2006 in satul de bastina al lui Iurie Rosca – Hirova, Calarasi, dintre care doar 16 au votat la alegerile din 2007. Si, astfel, nu vor mai folosi tribuna Parlamentului pentru a citi hotaririle Curtii de Conturi de o vechime de peste zece ani, pentru a crea o impresie “de aparatori” in ghilimele ai taranilor de cintecele lui Fuego si altor mari interpreti din tara. Tocmai prin atare iesiri demonstreaza ca Procuratura si toata justitia este la cheremul unor clanuri criminale de la conducere si ca ei fac parte din aceste clanuri, au devenit o rusine a natiunii.

De ce nu spune Rosca ca i-am dat toate materialele cu falimentarea, apoi “prihvatizarea” Fabricii de Vinuri si Coniacuri Calarasi de catre Voronin in 2002? De ce nu a intervenit de la tribuna Parlamentului? Nu mai avea posibilitate sa o faca. Pentru mine astazi, aceasta zi de 4 aprilie 2005 a fost o zi de examen, de curaj, demnitate, verticalitate, credinta, dragoste si atasament fata de valorile nationale in interesul national.

Eu nu l-am ascultat pe Rosca in acea zi, nu m-am imbolnavit cum isi dorea mai tirziu recent regasitul nedisparut, corupt prin filiera transnistreana Vlad Cubreacov. Caci era mai bine sa ma imbolnavesc, decit nu-l votam pe Voronin. Da, nu l-am votat. Am stricat buletinul si astazi sint mindra si multumesc Domnului pentru indrumarea care mi-a dat-o in cabina de vot.

Eu nu am tradat, deoarece asa mi-au cerut alegatorii, inclusiv rusi, ucraineni, gagauzi si alte nationalitati, care continue sa ma sustina si numarul carora s-a marit vertiginos si continua sa creasca. Asa cum Rosca nu cruta pe nimeni in interesul sau, nu vor fi crutati nici ei si asa sa le ajute Dumnezeu.

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

La microfonul central se invita domnul Filat. La fel 5 minute.

Domnul Vladimir Filat:

Da, am sa incerc si mai scurt, doamna Postoico. Probabil, multi asteapta sa vin cu raspunsuri la serialul care continua in Parlament. Astazi, eu vreau sa punctez o stare, daca vreti, in care ma aflu personal vizavi de data de 4 aprilie. Este adevarat, astazi nu este o zi simpla, trei ani de la acel vot. Vot pe care eu l-am declarat, ce tine de mine personal, ca il consider ca fiind o greseala. Greseala care mi-o asum. Nu sint un om al regretelor. Si, in acest sens, vreau sa dau vreo citeva explicatii.

Deci, dupa cum spuneam, am declarat public si astazi vreau sa recunosc inca o data faptul ca votul acordat de mine in acea zi a reprezentat o greseala pentru mine si o eroare istorica provocata de starea de spirite instalata la acel moment in viata politica din Moldova, stare, trebuie sa recunoastem, care a fost puternic influentata si de implicarea tarilor occidentale.

La acel moment, nu s-au dorit alegeri anticipate, pentru ca s-a crezut cu naivitate, din pacate, in promisiuni ce inspirau atunci o doza de optimism, in ceea ce priveste democratizarea si viitorul european al tarii noastre. Insa sperantele s-au risipit imediat ce noua, de fapt, vechea guvernare, s-a instalat in fotolii.

Principiile democratice au fost uitate, iar nerespectarea acelor cerinte ale opozitiei de catre liderul comunist au fost in permanenta argumentate, trebuie sa spunem, foarte eficient de catre crestii democrati. Nu trebuie sa ne ducem departe sa vedem argumentele care au stat la baza sistarii transmisiunilor in direct, votarea Codului audiovizualului, care, dupa cum vedeti, ne-a oferit o televiziune "foarte publica" si multe, multe lucruri.

La ora actuala, Legislativul, dupa cum mentionam si intr-o alta declaratie, este, de fapt, o masina de vot. Iar Guvernul functioneaza exclusiv in baza indicatiilor pretioase ale Presedintelui tarii. Intr-o tara normala, stimati colegi, un astfel de comportament se numeste tiranie si dictatura.

La noi insa aceste actiuni se numesc integrare europeana. Nu mai vreau sa vorbesc despre independenta justitiei moldovenesti. Verdictul a fost dat deja de Curtea Europeana pentru Drepturile Omului. Si, de fapt, eu nu stiu daca mai exista in Republica Moldova vreun drept care sa nu fi fost incalcat sau sa nu fie incalcat in continuare.

Iar despre independenta mass-mediei, dupa cum mentionam mai devreme, este foarte simplu sa ne convingem, vizionind emisiunea asa-numitei Televiziuni publice, platite din banii tuturor. Pentru mine mult mai important a fost, si o spun aceasta foarte sincer, responsabilitatea fata de alegatori si necesitatea repararii greselilor. A gresi este omeneste. Uite, in momentul in care nu recunosti greselile si nu incerci sa le repari, mie mi se pare ca deja se trece in totul cu totul alta categorie.

Eu inteleg ca toata energia si capacitatile urmeaza sa fie canalizate exact asa cum am demonstrat-o pe parcursul aflarii mele in Parlament, lucru care poate fi usor confirmat citind macar sumar stenogramele Parlamentului, spre inlaturarea consecintelor votului din 4 aprilie si spre alinierea tarii noastre la statele democratice. Anume in acest scop, impreuna cu alti colegi, am fondat Partidul Liberal Democrat din Moldova, care are drept obiectiv reconstructia si modernizarea Republicii Moldova, chiar daca acest lucru nu place multora, transformarea tarii noastre intr-un stat democratic. Intru realizarea acestui deziderat impreuna cu cetatenii am initiat si referendumul republican pentru modificarea Constitutiei privind modul de alegere a Presedintelui Republicii Moldova si a deputatilor in Parlament.

Vreau sa declar, cu toata responsabilitatea, ca aceasta initiativa este sustinuta de marea majoritate a cetatenilor si nici o bariera nu va impiedica realizarea ei.

Stimati colegi,

Aprecierile noastre fata de un eveniment sau altul pot fi diferite. Conteaza cultura politica, setul de valori impartasite si sinceritatea atunci cind declaram ca reprezentam aici cetatenii Republicii Moldova. Ne aflam intr-o Europa in plina transformare si continua modernizare. Pe acest continent nu mai e loc de dictatura, subdezvoltare si duble standarde.

Moldova trebuie s-o rupa hotarit cu mentalitatile invecchite si doctrinele care tin deja de istorie. Impotrivirile fata de mersul firesc spre libertate sint jalnice, iar zile ca 4 aprilie 2005 – accidente regretabile. Reconstructia si modernizarea Republicii Moldova a demarat si acest proces va capata legitimitate deplina in primavara anului 2009. Sintem mai decisi ca oricind. Energiile schimbarii sint declansate, iar viitorul Republicii Moldova ca stat, unde drepturile si libertatile omului sint cu adevarat respectate este inevitabil, deoarece in tara noastra noi decidem.

Multumesc pentru atentie.

Doamna Maria Postoico:

La microfonul central se invita domnul Rosca.

Deocamdata domnul Diacov, dupa...

Domnul Dumitru Diacov:

Taman bine era.

Doamna Maria Postoico:

Da, da. Bine.

Domnul Dumitru Diacov:

Citeva fraze.

Doamna Maria Postoico:

Da, da, poftim. Eu v-am dat...

Domnul Dumitru Diacov:

Eu nu ma inscriu cu declaratie, fiindca nu vreau sa... Eu vreau sa pun la indoiala ceea ce a spus colegul nostru Vlad Filat. Eu imi exprim un punct de vedere.

Doamna Maria Postoico:

Dar dumneavoastra aveti dreptul la replica trei minute.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu imi exprim un punct de vedere, fiindca Vlad...

Vlad,

Cine ca cine, dar eu te stiu foarte bine. Si nu cred in sinceritatea aceasta, cind presori cenusa in cap, fiindca tu ai votat constient la 4 aprilie, da. De aceea, desigur, contactele cu comunistii, pe care le-au avut multiple s.a.m.d., era bine sa nu iesim, era bine sa facem ceva ca Republica Moldova sa fie o tara democratica.

Domnul Iurie Rosca:

Dati-mi un scaun atunci, sa mai sed pina vorbesc colegii intre ei, nu?

Doamna Maria Postoico:

Da, poftim, domnule Rosca.

Eu va rog. Nu, o secunda. Deci, daca fractiunea este vizata. (*O voce nedeslusita din sala.*) Da, i-am dat, fiindca dumnealui are dreptul, fiindca a fost vizata Fractiunea domnului Diacov, da. Cititi in Regulament. Eu va rog. E prevazut: ori deputatul, ori Fractiunea, daca este vizata, are dreptul la replica trei minute. Nu a fost, domnul Taranu. Poftim.

Domnul Iurie Rosca:

S-a simtit vizat, daca nu a fost.

Doamna Maria Postoico:

Corect. Da, neaparat.

Domnul Iurie Rosca:

Bine. Sa ne intelegem cumva, sa vorbim pe rind. Daca domnul Taranu se simte asa de vizat, nu e nici o problema. Eu astept.

Doamna Maria Postoico:

Nu a fost domnul Taranu vizat.

Domnul Iurie Rosca:

Oricum, sedinta de astazi e mai scurta si putem sa mai facem exercitii asa, de polemica.

Doamna Maria Postoico:

Da, mai avem timp pina la ora 12.00.

Domnule Taranu,

Eu va rog, luati loc.

Domnul Iurie Rosca:

Multumesc, doamna Presedinte.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

Chiar atit de principial este sa dai cuvintul omului. Ce va temeti ...

Doamna Maria Postoico:

Doamna Pavlicenco,

Linistiti-va. O sa aiba posibilitate sa vorbeasca. O sa aiba dreptul. Eu va rog, linistiti-va. Ei, bine, eu va permit. Eu am dat microfonul. Vorbiti mai tare.

Domnul Anatol Taranu:

Eu vorbesc tare, cit se poate de tare?

Doamna Maria Postoico:

D-apoi, ce sa fac?

Domnul Anatol Taranu:

Doamna Presedinte,

Dumneavoastra ati incalcat de citeva ori Regulamentul. In momentul in care a vorbit doamna Pavlicenco, dumneaei avea la dispozitie, in conformitate cu Regulamentul, trei minute ca sa isi expuna pozitia. Dumneavoastra tratati doua minute, bine.

Doamna Maria Postoico:

Va rog.

Domnul Anatol Taranu:

Dumneavoastra tratati intr-un mod subiectiv faptul cum prezinta vorbitorul de la microfon intrebarea. Nu dumneavoastra trebuie sa cenzurati deputatii. Deputatii au pozitia lor pe care o expun absolut liber si nestingherit de la microfon.

Doamna Maria Postoico:

Domnule Taranu,

Eu foarte mult va stimez, dar va rog...

Domnul Anatol Taranu:

Dar nu trebuie sa ma stimati, dumneavoastra sa stimati legea, Regulamentul.

Doamna Maria Postoico:

Dar eu va rog conform legii, fiindca in acest caz ati pus intrebarea.

Domnul Anatol Taranu:

Acum eu va rog, eu vorbesc, doamna Presedinte, mi-ati oferit cuvintul.

Doamna Maria Postoico:

La ordinea de zi.

Domnul Anatol Taranu:

Eu am doua minute.

Doamna Maria Postoico:

Daca aveti dreptul la ordinea de zi.

Domnul Anatol Taranu:

Cu ce ocazie i-ati oferit domnului Diacov posibilitatea sa vorbeasca?

Doamna Vitalia Pavlicenco:

(Din sala nedeslusit.)

Doamna Maria Postoico:

La declaratii... poftim, inscrieti-va la declaratii. Nu e nici o problema.

Domnul Anatol Taranu:

Domnul Diacov a vorbit absolut ne la locul lui ...

Doamna Maria Postoico:

Domnul Diacov are dreptul conform Regulamentului.

Domnul Anatol Taranu:

Care drept?

Doamna Maria Postoico:

Si vi-l citesc.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

(Din sala nedeslusit.)

Doamna Maria Postoico:

Da. Iata eu va citesc articolul din lege: "Daca declaratia vizeaza imaginea unei fractiuni parlamentare sau a unui deputat, acestia au dreptul la replica in cadrul aceleiasi sedinte. Replica nu poate depasi 3 minute".

Domnul Anatol Taranu:

Cind a fost ca dupa declaratie sa fie facute replici?

Doamna Maria Postoico:

Este clar.

Domnul Anatol Taranu:

Nici o data nu a fost asa ceva. Mai mult decit atat.

Doamna Maria Postoico:

Pai, este prevazut in Regulament, domnule Taranu. Eu nu sint vinovata ca dumneavoastra nu dispuneti de timp sa luati cunostinta.

Domnul Anatol Taranu:

Dumneavoastra permiteti tuturor comunistilor sa faca replici.

Doamna Maria Postoico:

Eu va rog. De fiecare data...

Domnul Anatol Taranu:

Si limitati posibilitatile deputatilor democrati sa vorbeasca de la microfon.

Doamna Maria Postoico:

Noi permitem replici. De fiecare data. Eu va rog, linistiti-va. Deconectati microfonul.

Domnul Anatol Taranu:

Stimati colegi...

Doamna Maria Postoico:

Domnule Rosca,

Eu va rog interveniti conform Regulamentului.

Domnule Rosca,

Poftim.

Domnul Iurie Rosca:

Multumesc foarte mult.

Doamna Vitalia Pavlicenco:

(Nedeslusit din sala.)

Domnul Iurie Rosca:

Doamna Pavlicenco,

lesiti, caci ma incurcati sa vorbesc, da.

Stimati colegi,

Trebuie sa imi cer scuze si sa il dezamagesc pe domul Filat, astazi nu il voi viza. Dar promit sa revin cu prima ocazie la acest subiect, care va fi un serial continuu, pina la desfiintarea acestui proiect politic absolut accidental in viata publica din Republica Moldova. De aceea, voi vorbi si eu despre 4 aprilie.

Domnule Untila,

Va rog frumos, retineti, caci am sa va vizez si pe dumneavoastra, dar foarte amical. Daca imi dai voie, vrei, vin-o, cuvinteaza, vocifereaza ... daca vrei. Dar cind vorbeste altcineva, asculta.

Eu vreau sa atrag atentia, stimati colegi, asupra unui detaliu foarte important in toate aceste peroratii despre 4 aprilie, unele demonstrind primitivism, altele lasitate, altele relatii conspirative cu anumite forte politice din exterior, de toate cite un pic. Se ignoreaza caracterul decisiv al factorului extern in criza din perioada martie – aprilie 2005, cu rea-credinta si cu intentie. Se stie foarte bine ca in aceasta campanie electorala din 2005 eu personal si Partidul pe care il reprezint, am avertizat guvernarea ca, in cazul falsificarii rezultatelor electorale, noi, crestin democratii vom organiza proteste stradale si vom contesta rezultatele alegerilor. Am invocat cele doua exemple celebre ale revolutiei rozelor de la Tbilisi, urmata de revolutia portocalie de la Kiev.

Iata insa ca in cazul Republicii Moldova Organizatia pentru Cooperare si Securitate in Europa si Consiliul Europei prin reprezentantii lor a recunoscut procesul electoral ca fiind democratic si relevant, cu toate incalcarile care s-au facut. Deosebirea este fundamentala. In timp ce la Tbilisi si la Kiev in perioadele respective alegerile au fost considerate nelegitime.

Vreau sa atrag atentia asupra unui element pe care l-am mai invocat. Anume in acea perioada, Valeriu Pasat, fost, fost, fost si actual reprezentant al unor interese obscure din Federatia Rusa, a rugat cu insistenta, ca acel care va vorbeste sa accepte banii de la Moscova pentru organizarea unui simulacru de revolutie color la Chisinau. Adica, pentru acceptarea unei destabilizari inspirate din exterior. Se stie bine ca eu nu numai ca nu am acceptat, dar si am avertizat asupra acestui lucru opinia publica din Republica Moldova in conferinta de presa, care a urmat imediat dupa anuntarea rezultatelor alegerilor si dupa anuntarea verdictului celor doua institutii internationale OSCE si Consiliul Europei, care recunoscusera legalitatea alegerilor.

Vreau sa aduc aminte si un nume pe care poate vi-l mai amintiti si care a fost prezent si la aceasta tribuna, domnul general Guboglo. Domnul general Guboglo, fostul sef al Marelui Stat Major, umbra lui Pasat si in acea perioada, dar si in perioada vinzarii avioanelor si armamentului in mod nelegitim, motiv pentru care dosarul acestui individ continua. Anume Guboglo era acel care facea naveta intre Bucuresti si Chisinau. Si cu insistenta ma invita sa ma duc la Bucuresti ori macar la Iasi pentru a accepta o discutie conspirativa cu Pasat. Am declinat aceste insistente. Iar generalul Guboglo stircea mereu la Iorga, 5, la sediul central al PPCD, de nu intelegeau paznicii cine e baiatul acesta cu mustati, care tot incearca sa patrunda in biroul presedintelui PPCD.

Vreau, de asemenea, sa...

Domnule Urechean,

Timpul dumneavoastra expira, nu avem nici o problema, inca un an. Deci vreau sa aduc aminte si sa disociem. Spune-i si a lui matale sa taca un pic. Sa disociem evenimentele, 6 martie, ziua alegerilor parlamentare, si 4 aprilie... Stai, ca acus ajung si la mata... Si 4 aprilie. 6 martie, moment in care se pregatea iesirea in strada a Partidului Popular Crestin Democrat si cind la conferinta de presa am anuntat ca nu vom iesi.

Nici pina astazi colegii nostri din fostul Bloc "Moldova Democrata" nu au explicat de ce nu au iesit ei in Piata Marii Adunari Nationale sa conteste rezultatele electorale, asa cum au promis. Pentru ca degeaba au adus si corturi, si mantii galbene, si tot decorul necesar pentru organizarea aceluia simulacru.

Tot in acea perioada, Chisinaul a fost vizitat de doi demnitari extrem de importanti pentru regiunea noastra – Antanas Vaionis, ministrul de externe al Lituaniei si Mihail Saakasvili, Presedintele Georgiei. Ambii au avut si misiuni de negociere si aplanare a conflictelor dintre putere si opozitie si neadmiterea degradarii situatiei politice din Republica Moldova, pentru ca o destabilizare ar fi afectat intreaga regiune.

Sa ne amintim, stimati prieteni, si de un alt aspect extrem de important. Presedintele Traian Basescu, Presedintele Saakasvili si Presedintele Iusenco pe ultima suta de metri a campaniei electorale din anul 2005 nu l-au sustinut pe altcineva, decit pe Presedintele Voronin. Nu neaparat pentru admiratie fata de doctrina pe care o impartaseste acest politician, dar pentru ca confruntarea era intre fortele prooccidentale din regiune si fortele proimperiale de la Moscova. De aceea, cei trei lideri regionali au fost alaturi de Vladimir Voronin si nu de altcineva. Pentru ca acesta avea cele mai mari sanse sa castige alegerile, iar riscurile de rasturnare a situatiei politice erau extrem de mari.

Vreau sa va aduc aminte si un alt aspect extrem de important si sa invoc doua nume si de la acest microfon: Vladimir Socor, un comentator si analist politic de talie internationala, bine cunoscut in Republica Moldova si Djon Conlan, nume invocat pentru prima data de Oleg Serebrian intr-un interviu acordat ziarului "Democratia", iar dupa aceea si ziarului "Jurnal de Chisinau". Anume acestia doi, unul – telefonic si altul – prin prezenta fizica, au discutat de nenumarate ori atit cu noi, cit si cu reprezentantii partidului de guvernament pentru a evita o confruntare singeroasa intre partile care erau pe punctul de a intra intr-un conflict de proportii.

Domnul Serebrian nu imi va permite sa mint si va confirma ca la discutia din 3 aprilie 2005, in cabinetul Presedintelui Republicii Moldova Vladimir Voronin, a fost si acest american, fost congressman timp de 20 de ani si cunoscut negociator de talie internationala. Acolo s-au discutat si s-au stabilit conditiile de votare a Presedintelui Voronin pentru al doilea mandat.

Putem sa discutam in contradictoriu si putem sa criticam, pe buna dreptate, foarte multe neimpliniri la capitolul institutii democratice, progrese in legislatia nationala a Republicii Moldova, calitatea reformelor. Dar acesta este deja un alt capitol si un alt aspect. Si riscurile de imagine nu sint totuna cu riscurile pe care trebuia sa si le asume atunci Republica Moldova intr-o situatie critica, limita. Si eu regret foarte mult ca avem atitia politicieni care prefera sa isi lustruiasca imaginea pe seama riscurilor pe care si le asuma Republica Moldova ca tara aflata intr-o situatie de mare criza in acel moment.

Vreau sa mai aduc aminte un element extrem de important, pe care tot Oleg Serebrian il poate confirma de la microfon, daca va dori. Acei 26 deputati ai fostului Bloc "Moldova Democrata", vizitati de doi diplomati ai Federatiei Ruse la sediul de pe strada Puskin, ultima cladire, cit era numarul, unde statea Snegur altadata? Vrea cineva sa imi marturiseasca dintre acei 26 de deputati, care au fost amenintarile si cum au fost formulate de acei doi diplomati ai Federatiei Ruse in prezenta alegerilor Presedintelui Voronin? Nu este adevarat? (*Rumoare in sala.*) O sa va dau nume si se va gasi macar cineva dintre acei 26 care sa recunoasca.

Anatol, ma adresez direct fostului primar Anatol Onceanu, care trepada ca un trepadus ordinar intre sediul partidului dinsilor si partidul nostru si spunea: "Iura, hai sa iesim in strada, hai sa iesim in strada."

Domnilor,

De ce nu ati iesit? Unde v-a fost curajul? Tot la Teatrul de Opera va adunati de va ploua, trei in cruce acolo.

Vreau sa mai amintesc un element extrem de important, alt element de presiune psihologica si de amenintare cu moartea, a venit din partea asa-numitilor combatanti. Grupul de forta, pe care l-am vazut si la 4 aprilie aici, linga cladirea Parlamentului, stiu foarte bine care a fost lexicul. Iesi din sala daca nu-ti place.

Doamna Maria Postoico:

El are dreptul 7 minute si cu 3 la replica inca.

Domnul Iurie Rosca:

Stiu foarte bine care este lexicul utilizat impotriva dumneavoastra. Si eu am fost vizitat in prezinta alegerilor la sediul nostru de pe Iorga nr. 5 de trei mari fruntasi, pe care domnul Untila ii stie foarte bine, de la asa-numita Miscare a Combatantilor: generalul Gamurari, colonelul Mihai Tomacinschi si colonelul Eduard Maican. Acestia, citez, mi-au spus urmatoarele: "Noi le-am spus celor 26 de la Blocul "Moldova Democrata" ca, daca il voteaza pe Voronin, o sa primeasca cite un glonte in cap." I-am intrebat: "La mine ati venit cu aceeasi ocazie? Nu, dar, intelegi mata, nu ar fi bine, caci cine stie ce o sa urmeze". Eu, de frica, nu inteleg, stimati prieteni... Acesta a fost unul din argumentele suplimentare care m-a facut sa votez pentru Voronin. Urma alege, stimati prieteni.

Vreau, de asemenea, sa invoc un alt nume, foarte bine cunoscut tuturor partidelor politice: Alex Grigorievs. Alex Grigorievs este seful Biroului NDI, Institutul National Democrat din Republica Moldova, unde a mers domnul Oleg Serebrian, socat de prezenta celor doi diplomati rusi la sedinta Fractiunii Blocul "Moldova Democrata" si de prezenta masiva a zisilor combatanti la sediul acestei grupari, care dadeau recomandari cum sa voteze deputatii.

Vreau, de asemenea, sa atrag atentia asupra altui aspect invocat de domnul Anatol Taranu la sedinta de ieri, tentativa de asasinare a celui care va vorbeste. Domnul Ilie Ilascu stie foarte bine si, daca ar fi un om liber, ar recunoaste si la Procuratura ce i-a spus Valeriu Pasat la Bucuresti in discutia, pe care a purtat-o, de pregatire a asasinarii lui Iurie Rosca.

Fiind mai vorbaret, Ilie Ilascu a scapat afirmatii in acest sens si in presa din Romania, si la conferintele de presa din Republica Moldova, si in "Literatura si Arta". Acei de fata stiu foarte bine, nu m-am tupilat si stiu foarte bine ce risc mi-am asumat. Numai ca aceasta intimplare trebuia sa aiba loc in Piata Marii Adunari Nationale, in viltizarea demonstratiilor stradale, iar vina trebuia sa fie aruncata pe seama lui Vladimir Voronin.

Opozitia nomenclaturista, lasa, care reprezinta fostele guvernari, peroreaza astazi despre anticomunism, sperind ca in felul acesta va recupera succesul electoral pe care nu l-au obtinut in 2005. Dar lucrurile trebuie privite in fata, si vorbesc si de la acest microfon si pentru stenograma, nu doar pentru efectul de moment, mai putin ma intereseaza efectul de moment. Ca daca m-ar fi interesat, m-as fi alineat celor care s-au dat cu fundul la perete la 4 aprilie, preferind ca Iurie Rosca sa isi asume riscul de imagine, iar ceilalti, ulterior, unul cite unul, lideri mai mari sau mai mici, repede cu fundul la gard au renuntat la votul din 4 aprilie.

Putem sa discutam diferit despre calitatea reformelor, progrese totusi s-au facut si cine are ochi, le vede. Toate reformele democratice au fost trecute in rapoartele internationale. Aceste progrese sint limitate, sintem cu totii de acord ca sint limitate, dar la aceasta ora a bilanturilor trebuie sa recunosc franc, ca niciodata nici de acum incolo nu voi accepta scenariul conspirative impotriva Republicii Moldova, chiar daca aceasta mi-ar aduce mie personal beneficii sau partidului pe care il reprezint in acel moment.

Recomand cu insistenta si celorlalti colegi de competitie politica, cu toate conflictele pe care le avem, sa aiba o minima decenta si sa nu se culce cu adversarii Republicii Moldova in preajma unor campanii electorale.

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Microfonul nr.4.

Domnul Vladimir Filat:

Da. Va multumesc doamna Presedinte.

Desi nici nu stiu cum sa incadrez aceasta iesire, eu nu stiu unde s-a vazut.

Doamna Maria Postoico:

Daca ati fost vizat.

Domnul Vladimir Filat:

Eu am fost vizat de interventia...

Doamna Maria Postoico:

Dispuneti de 3 minute.

Domnul Vladimir Filat:

Domnului Diacov si inceputul domnului Rosca. Deci, in primul rind, vizavi de iesirea domnului Diacov. Eu nu stiu unde s-a vazut dinsul vizat si vreau sa ii fac o precizare, poate el nu a inteles ce am vorbit.

Doamna Maria Postoico:

Nu dinsul, dar Fractiunea...

Domnul Vladimir Filat:

Voi in Parlament atit de mult discutati despre forma, mai incercati sa vorbiti despre continut. A avut replica Diacov si eu ii fac lui o precizare, ca sa stie. Eu am recunoscut, de la tribuna centrala, ca am votat la 4 aprilie pentru Presedintele Voronin. Am explicat care a fost motivatia votului, insa am calificat ca acel vot a reprezentat o greseala si am argumentat de ce consider asa.

Vizavi de sinceritate, nu am de gind ca ceea ce fac eu, ceea ce spun eu sa fie catalogat de Diacov ca fiind sincer, mai putin sincer. Nu dinsului ma adresez si nu pentru dinsul actionez si nu am actionat in trecut.

Acum vizavi de ceea ce a spus domnul Rosca. Eu, stimate domnule Rosca, sustin intru totul ceea ce ati spus dumneavoastra. Insa la capitolul "Conspiratie" vreau sa va rog aceasta notiune si aceasta afirmatie care se refera, in primul rind, si sa o vedeti si prin prisma actiunilor pe care le faceti dumneavoastra. Fiindca, in primul rind, se refera, cred ca la dumneavoastra, ce tine de manipulare, inscenare s.a.m.d., este si o rugaminte.

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

In continuare, microfonul nr.4.

Domnul Oleg Serebrian:

Da, multumesc.

Fiindca domnul presedinte Rosca a invocat de mai multe ori numele meu, vreau sa fac doar o singura precizare. Multe lucruri din care le-a spus dumnealui sint, fara indoiala, adevarate, adica subscriu.

Referitor la acea intilnire pe care dumnealui a invocat-o, a grupului parlamentar al Blocului "Moldova Democrata", in acel moment, erau 34 de deputati, dar toti 34, va pot confirma ca noi nu am avut vreo data intilniri cu reprezentantii Ambasadei Federatiei Ruse. Bine, poate altcineva a avut, dar in plen grupul parlamentar al BMD-ului nu a avut nicaieri vreo data intilniri cu reprezentantii vreunei ambasade, nu doar ai Federatiei Ruse. Deci erau 34, sint de fata.

Este adevarat ce spunea domnul presedinte Rosca ca la un moment dat am avut o discutie cu domnul Alex Grigorievs si a apelat si dumnealui atunci la domnul presedinte Rosca. Dar era o discutie in interiorul grupului parlamentar BMD, inainte de separarea grupului parlamentar PDM, la care se discuta despre votarea-nevotarea Presedintelui Republicii Moldova si chiar posibilitatea depunerii mandatelor deputatilor BMD. Deci aceasta a fost si atunci a fost telefonat din biroul domnului Grigorievs si domnul presedinte Rosca.

Deci vreau sa spun, nici o data in public sau in alta parte nu am invocat discutii care s-ar fi purtat in prezenta deputatilor, pardon, diplomatilor Federatiei Ruse. Ar fi fost si un gest extrem de neatent, pentru ca eram prea multi.

Doamna Maria Postoico:

Da, va multumesc.

Speram ca aceasta a fost o lectie pentru viitor. Urmatoarea sedinta va avea loc, nu, domnule Urechean, mai operativ. Nu e nici o problema, dar mai operativ.

Microfonul nr.4.

Eu am inceput de acum sa inchid sedinta.

Domnul Serafim Urechean:

As vrea sa infirm ceea ce spune domnul Rosca, cu toata stima fata de dumnealui. Blocul "Moldova Democrata" nu a fost nici o data si nici nu a avut intentii sa aiba careva, sa organizeze careva masuri de protest. Aceasta v-o spun cu toata responsabilitatea. Nici o data nu am pregatit, cum s-a zis aici, corturi, s.a.m.d. Acestea sint niste minciuni late.

Nici o data nu am avut vreo intilnire cu careva diplomati straini in formatul 34. Si vreau sa va spun ca nici o data Republica Moldova in 2005 nu a fost vreun pericol, absolut. Nu exista nici un pericol. Si ceea ca cineva doreste astazi sa se spele de 4 aprilie 2005, consider ca este incorect si din partea lor. Ati facut un pas, mergeti mai departe. Recunoasteti, dar nu incercati sa speculati pe spatele acestui popor.

Domnul Iurie Rosca:

O mica precizare. Nici nu stiu, daca imi permiteti, domnul Untila, numai o mica precizare pentru acei care filmeaza, dar si care au memorie care tine macar 3 ani. Conferinta de presa pe care am organizat-o eu, imediat dupa alegeri la sediul nostru de pe Iorga 5, a fost urmata imediat, dupa ce s-a incheiat conferinta noastra de presa de conferinta de presa organizata de domnul Urechean la sediul domniei sale si al BMD-ului. In acea conferinta de presa domnul Urechean a spus ca ei renunta la fel sa iasa in piata Marii Adunari Nationale si recuzita teatrala a ramas neutilizata.

Multumesc.

Doamna Maria Postoico:

Microfonul nr.4.

Domnul Serafim Urechean:

Spun ca noi nici o data nu am declarat ca vom veni la masuri de protest sau vom organiza masuri de protest. De aceea, eu nu am avut ce sa declar ca noi tot refuzam. Stiti minciuna.

Doamna Maria Postoico:

Probabil jurnalistii au secventele date si vor verifica.

Domnul Serafim Urechean:

Da, le au, doamna Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Da. Domnule Untila,

Poftim.

Domnul Veaceslav Untila:

Da, in privinta demnitarilor internationali care au fost atunci in Republica Moldova cu adevarat cunosc si numele domnului Conard, Gyon Conard, daca nu gresesc. Am avut si eu cu el intalnire si mi s-a propus si mie sa il votez pe Presedintele Voronin. Si mi s-a mai propus si postul de vicepresedinte al Parlamentului, daca grupul liberal pe care il conduceam eu in Blocul "Moldova Democrată" ar fi facut acest lucru.

Nu stiu, am procedat eu corect sau nu, dar intr-un caz am ramas cu echipa in care am venit in Parlament si pina in ziua de astazi nu am remuscari ca nu l-am votat pe Voronin pe 4 aprilie.

Domnul Iurie Rosca:

I-a povesteste ce mi-ai propus cind ai fost la mine acasa? Povesteste ce mi-ai propus cind ai fost la mine acasa?

Domnul Veaceslav Untila:

Da de ce, toata lumea a citit din presa, Iura.

Doamna Maria Postoico:

Bine, e clar.

Domnul Veaceslav Untila:

Iura,

Ce, vrei sa te razboiesti cu toata lumea? Spune?

Doamna Maria Postoico:

E bine.

Stimati colegi,

Urmatoarea sedinta va avea loc pe data de 10 aprilie, ora 10.00.

Sedinta de astazi a plenului Parlamentului o anunt inchisa.

Va multumesc.

Sedinta s-a incheiat la ora 11.08.

*Stenograma a fost pregatita spre publicare
in Directia documentare parlamentara a
Aparatului Parlamentului.*